

Ανάμνηση Οπτασίας Κοσμά Μοναχού (2024)

5 Οκτωβρίου 2024

[Περισσότερες πληροφορίες πατήστε εδώ...](#)

Βιογραφία

5 Οκτωβρίου ...

Ανάμνηση Οπτασίας Κοσμά Μοναχού ...

Πενθώ κολάσεις τας ξένας ώδε βλέπων ,
Χαίρω δε αύθις τας αναπαύσεις βλέπων ...

Γράφει Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης για το γεγονός ...

Κατά τον δέκατον τρίτον χρόνον της βασιλείας Ρωμανού του Λεκαπηνού, ήτοι εν έτει Δλβ' [932], ήτον εις την Κωνσταντινούπολιν ένας άνθρωπος, ο πλέον οικειότερος από τους υπηρέτας οπού επαράστεκαν εις τον βασιλικόν κοιτώνα του Αλεξάνδρου, όστις εβασίλευσεν ολίγον προτίτερα από τον Ρωμανόν. Ήτοι ο υιός μεν Βασιλείου του Μακεδόνος, αδελφός δε Λέοντος του Σοφού. Ούτος λοιπόν ο του Θεού άνθρωπος αφήσας τον κόσμον και τα εν κόσμω, ηγάπησε την μοναχικήν πολιτείαν. Και μετονομασθείς Κοσμάς διά του Αγγελικού σχήματος, κατεστάθη ύστερον και Ηγούμενος του σεβασμίου Μοναστηρίου του ευρισκομένου κατά τον ποταμόν Σάγαριν. Αφ' ου δε επέρασαν μερικοί χρόνοι, ηκολούθησε να περιπέση ο θείος ούτος Κοσμάς εις δεινήν και βαρυτάτην ασθένειαν, και να διαρκέση εις αυτήν καιρόν πολύν. Όταν δε επέρασαν πέντε μήνες, ανέλαβεν ο Όσιος κάποιόν τι από την ασθένειαν, και σηκωθείς ολίγον από την κλίνην του, εκάθισε, βασταζόμενος από το ένα μέρος και από το άλλο, παρά των υπηρετούντων αυτόν αδελφών. Ευθύς λοιπόν έγινεν έξω εαυτού του, και έμεινεν εις την έκστασιν ταύτην, από την τρίτην ώραν της ημέρας έως την ενάτην. Και τα μεν ομμάτιά του είχαν ανοικτά, και προσέχοντα εις την στέγην του οίκου του. Το δε στόμα του, εκρυφομίλει κάποια τινά λόγια, πάντη άναρθρα και ακατανόητα. Ελθών λοιπόν εις τον εαυτόν του ολίγον, έλεγεν εις τους εκεί παρόντας. Δότε μοι τας δύο μερίδας του άρτου, τας οποίας έλαβον τώρα προ ολίγου από τον τίμιον Γέροντα. Λέγωντας δε ταύτα, έβαλεν εις τον κόλπον του τας χείρας του, ερευνώντας διά να εύρη τα ζητούμενα. Μερικοί δε από τους εκεί παρόντας, στοχαζόμενοι ότι θεία έκστασις ηκολούθησεν εις τον Γέροντα, παρεκάλουν αυτόν να φανερώση εις αυτούς το μέγα τούτο μυστήριον, ειπέ, λέγοντες, ω Πάτερ. Ειπέ χωρίς να φθονήσης ημάς, διά την μεγάλην ωφέλειαν, οπού έχομεν εκ τούτου να λάβωμεν. Ειπέ και διηγήσου, πού ήσουν εις τας τόσας ώρας; και εις ποίαν θεωρίαν ανεβίβαζες την διάνοιάν σου; με ποίον δε

εσυνωμίλεις, κινών τα χείλη σου; Ο δε Όσιος βλέπωντας αυτούς θρηνούντας πολλά και παρακαλούντας, παύσατε, έλεγεν, ω τέκνα, παύσατε. Και όταν ο Κύριος θελήση, και έλθω εις τον εαυτόν μου, τότε βέβαια θέλω τελειώσω την δέησίν σας ...

Τω πρωί λοιπόν, αφ' ου εσυνάχθη εις το κελλίον του Οσίου όλη η αδελφότης, άρχισεν ο τίμιος Γέρων να διηγείται την οπτασίαν, και να λέγη εις αυτούς ταύτα. Πατέρες μου και αδελφοί. Το μεν, να νοήσω όλα, όσα είδον κατά μέρος, και να τα διηγηθώ λεπτομερώς, τούτο είναι ανώτερον από κάθε νουν και ανθρωπίνην γλώσσαν. Όσα δε μόνον ενθυμούμαι, εκείνα και θέλω διηγηθώ. Εκεί οπού εκαθήμην εις την κλίνην μου, βασταζόμενος υπό των δύο αδελφών, εφάνη μοι ότι έβλεπα από το αριστερόν μου μέρος, ένα πλήθος πολύ κάποιων ανθρωπαρίων μελανών εις τα πρόσωπα. Εις όλους δε η μελανία δεν ήτον η αυτή, αλλά εις άλλους μεν, ήτον περισσότερα, εις άλλους δε, ήτον ολιγωτέρα. Και άλλοι μεν από εκείνους, είχαν τα ομμάτια ανάστροφα γυρισμένα. Άλλοι δε, είχαν αυτά μαύρα, ωσάν το χρώμα του μολυβίου. Άλλοι δε, είχαν αυτά αιματωμένα, και έβλεπον ωσάν φονείς και θηρία. Και άλλος μεν από εκείνους, είχε μαύρα τα χείλη, και πολλά εξωγκωμένα και φουσκωμένα. Άλλος δε, είχε μαύρον και φουσκωμένον μόνον το ένα χείλος. Και άλλος μεν, είχε τοιούτον το άνω χείλος, άλλος δε, το κάτω ...

Τα ανθρωπάρια λοιπόν εκείνα ήλθον κοντά εις την κλίνην μου, και εσπούδαζον να με πάρουν από λόγου σας. Και πρώτον μεν, σας έβλεπον όλους ισταμένους τριγύρω μου. Όθεν και μοι εφαινετο, ότι δεν τα φοβούμαι πολλά, ούτε δειλιώ τας ορμάς των. Όστερον δε, δεν ηξεύρω πώς, έμεινα μοναχός χωρίς εσάς, και ευθύς εκυριεύθηκα από εκείνα. Όθεν με πολλήν θρασύτητα επήραν εμένα. Και άλλοι μεν, με έσυρνον εμπρός δεμένον. Άλλοι δε, με έσπρωχον όπισθεν. Και άλλοι μεν, με άλλον τρόπον εις άλλο μέρος με εσυμπόδιζον. Άλλοι δε, με εστενοχώρουν δυνατά. Τέλος πάντων, φέροντές με εις ένα μεγαλώτατον και βαθύτατον κρημνόν, του οποίου το πλάτος ήτον περισσότερον παρά μία λίθου βολή, το δε βάθος έφθανεν έως εις τον τάρταρον. Εις τούτον, λέγω, τον φοβερόν κρημνόν, με βίαν μεγάλην με εκαταβίβασαν. Εις το ένα δε μέρος του φοβερού εκείνου κρημνού, ήτον μία στράτα τόσο στενή, ώστε οπού μόλις εδύνετο να χωρέση εις αυτήν ένα αχνάρι ποδός ...

Εις ταύτην λοιπόν την στενήν και λεπτοτάτην στράταν, με βίαν μεγάλην με ετράβιζον. Εγώ δε εσπούδαζον να κλίνω πάντοτε εις το δεξιόν μέρος, φοβούμενος, μήπως ολισθήσω και πέσω κάτω εις το αχανές εκείνο και αμέτρητον βάθος. Εις δε το χάος εκείνο εφαινετο, ότι διαπερνά ένας ποταμός, όστις από το τρέξιμον, έκαμνε μεγάλην βοήν. Αφ' ου λοιπόν με πολύν φόβον και τρόμον διεπεράσαμεν εκείνην την στενοτάτην στράταν, ευρήκαμεν μίαν πόρταν μεγάλην, ήτις ήτον ολίγον ανοικτή. Εις ταύτην δε εκάθητο ένας άνδρας μέγας και γιγαντιαίος κατά το σώμα. Μαύρος μεν, κατά την μορφήν. Φοβερός δε, κατά το πρόσωπον. Οι γαρ οφθαλμοί εκείνου ήτον ανάστροφα γυρισμένοι, μεγάλοι πολλά και αιματώδεις, και φλόγα πολλήν πυρός εύγανον. Η δε μύτη του εύγανε καπνόν. Η γλώσσα του ήτον κρεμασμένη έξω από το στόμα του έως μίαν πήχυν. Και το μεν δεξιόν του χέρι, ήτον τελείως κατάψυχρον και πεπαγωμένον. Το δε αριστερόν, ήτον χοντρόν, ωσάν κολόνα, και γυμνόν και πολλά μακρόν (Διά τούτων αινιγματωδώς δηλούται, ότι ο Διάβολος, προς μεν τα δεξιά, ήτοι προς τα αγαθά και τας αγαθάς κινήσεις, είναι πάντη κατάψυχρος και ακίνητος. Προς δε τα αριστερά, ήτοι προς τα πονηρά, και τας πονηράς κινήσεις, ενεργής εστι και θερμός και ευκίνητος). Με τούτο το χέρι επίανεν ο φοβερός εκείνος τους αμαρτωλούς, και τους έρριπτε μέσα εις το άμετρον χάος εκείνο, οίτινες ριπτόμενοι, όλοι το ουαί! και το οίμοι! Εφώναζον ...

Καθώς λοιπόν ημείς επλησιάσαμεν κοντά εις τον μαύρον εκείνον και φοβερόν γίγαντα, εφώναξεν αυτός ευθύς με μεγάλην φωνήν εις εκείνους, οπού με ετράβιζον. Ούτος είναι φίλος μου. Και μαζί με

τον λόγον, άπλωσε το χέρι του, ζητώντας να με πιάση. Εγώ δε κρατηθείς από τον φόβον, ετρόμαξα και ευστάλθηκα εις τον εαυτόν μου. Και παρευθύς ωσάν να εστάλθησαν δύο άνδρες άσπροι εις τας τρίχας και ιεροπρεπείς, τους οποίους ενόμισα, πως είναι ο Απόστολος Ανδρέας, και ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, όσον από την ιδέαν οπού είχαν των αγίων αυτών εικόνων. Τούτους λοιπόν βλέπωντας ο ασχημότατος εκείνος γίγας, ευθύς εφοβήθη και απεκρύβη. Όθεν λαβόντες εμένα με ευμένειαν οι δύο εκείνοι, διεπέρασαν μίαν εσωτέραν πόρταν. Από δε την πόρταν εκείνην ευγήκαμεν εις μίαν πεδιάδα. Όπου ήτον κάλλιστα χωρία και ωραιότατα. Περάσαντες δε και ταύτα, κοντά εις το τέλος της πεδιάδος εύρομεν μίαν κοιλάδα χλοεράν και πανευφρόσυνον, της οποίας την ωραιότητα και το κάλλος, και όλην την άλλην χάριν, είναι αδύνατον να παραστήση τινάς διά λόγου. Εις το μέσον δε της κοιλάδος εκείνης, εκάθητο ένας γέροντας χαρίεις και τίμιος, έχωντας τριγύρω εις τον εαυτόν του πολύ πλήθος παιδίων, παρομοίων εις τον αριθμόν με την άμμον της θαλάσσης ...

Τότε λοιπόν εγώ αποδιώξας τον φόβον εκ της καρδιάς μου, ερώτησα με ήσυχον φωνήν τους δύο εκείνους οπού με έφερον, ποίος άραγε να ήναι ο γέροντας εκείνος οπού εφαιnéτο. Και τι πλήθος είναι εκείνο οπού τον περιεκύκλοναν. Οι δε, ο Αβραάμ είναι, είπόν μοι, και ο κόλπος εκείνος οπού ακούεις του Αβραάμ ...

Διό και παρακινηθείς υπ' αυτών, επήγα και επροσκύνησα, και ησπασάμην αυτόν μετ' ευλαβείας. Έπειτα πάλιν εκρατήσαμεν την εις τα έμπροσθεν στράταν. Και αφ' ου επεράσαμεν την κοιλάδα εκείνην, εφθάσαμεν εις ένα μεγαλώτατον ελαιώνα. Του οποίου τόσον πολλά εις τον αριθμόν ήτον τα δένδρα, όσα είναι τα άστρα του ουρανού. Εις κάθε δε δένδρον, ήτον μία σκηνή, ήτοι τέντα, ή τζαδίρι. Εις κάθε δε τένταν, ήτον και μία κλίνη. Εις κάθε δε κλίνην, ήτον ένας άνθρωπος (Διατί τα μέλλοντα εκείνα αγαθά, α οφθαλμός ουκ είδε, και ούς ουκ ήκουσε, παρομοιάζονται και σχηματίζονται με τα γήινα ταύτα αγαθά, όρα εις την δεκάτην πρώτην του Σεπτεμβρίου εν τη υποσημειώσει του Συναξαρίου του Οσίου Ευφροσύνου του Μαγείρου). Εις εκείνας τας ιεράς σκηνάς εγώ εγνώρισα πολλούς οίτινες εν τη γη ζώντες, ανεστρέφοντο μέσα εις τα βασιλικά παλάτια. Άλλοι δε ήτον και από τους κατοικούντας εις την Κωνσταντινούπολιν. Και άλλοι προς τούτοις, από το edικόν μας Μοναστήριον. Όλοι δε ούτοι, τους οποίους είδον εκεί και εγνώρισα, ήτον προαποθανόντες ...

Εις καιρόν δε οπού εσυλλογιζόμην να ερωτήσω τους μετ' εμού δύο γέροντας, ποίος ήτον ο τόσον μέγας και θαυμαστός εκείνος ελαιών, προφθάνουσιν εκείνοι την ερώτησιν, και λέγουσιν εις εμένα. Τι διαλογίζεσαι και απορείς, ποίος είναι ο μέγας ούτος και ωραιότατος ελαιών; και ποία είναι, όσα βλέπεις εις αυτόν; Ταύτα είναι εκείνα, διά τα οποία ακούεις να λέγουν οι Πατέρες και η Γραφή. «Πολλάί μοναί παρά σοι Σώτερ πεφύκασι, κατ' αξίαν πάσι μεριζόμεναι, κατά το μέτρον της αρετής». Έσπερον δε από τον ελαιώνα εκείνον, ήτον μία πόλις, της οποίας το κάλλος και την ποικιλίαν, και την του τείχους αρμονίαν και σύνθεσιν, δεν είναι δυνατόν να διηγηθή τινάς. Διότι εις όλον εκείνο το τείχος, ήτον δώδεκα στίχοι, οίτινες περιεκύκλοναν αυτό ωσάν ζώναι. Αι οποίαι δεν είχαν ένα χρώμα, αλλά πολλά και διάφορα. Επειδή όλαι αι ζώναι ήτον από τους δώδεκα τιμίους λίθους (Δώδεκα λίθοι τίμιοι είναι ούτοι: Ίασπις, Σάπφειρος, Χαλκηδών, Σμάραγδος, Σαρδόνυξ, Σάρδιος, Χρυσόλιθος, Βήρυλλος, Τοπάzion, Χρυσόπρασος, Υάκινθος, και Αμέθυστος. Τούτους τους λίθους είδε και ο Ιωάννης εις την Ιεράν Αποκάλυψιν, ότι ήτον θεμέλιοι της άνω πόλεως Ιερουσαλήμ, εν κεφ. κα'). Κάθε δε μία ζώνη, ήτον συναρμοσμένη από ένα λίθον, και ετελείονεν ένα κύκλον ξεχωριστόν ...

Τι δε πρέπει να λέγη τινάς διά την ισότητα οπού είχαν αι πλάκες της πόλεως εκείνης; και διά την

εις όλα ευαρμοστίαν; Εις το τείχος της πόλεως εκείνης ήτον πόρται στολισμέναι με χρυσίον και αργύριον. Μέσα δε από τας πόρτας, ήτον ένα μαλαγματένιον πάτωμα. Μέσα δε από το πάτωμα, ήτον οσπήτια μαλαγματένια. Ήτον μαλαγματένια καθέδραι. Ήτον μαλαγματένια τραπέζια. Όλη δε η πόλις ήτον γεμάτη από ανεκκλάλητον φως. Όλη γεμάτη από ευωδίας. Όλη γεμάτη από χάριτας διαφόρους. Ταύτην δε περιερχόμενοι και θεωρούντες, δεν είδομεν εκεί άνθρωπον, ούτε κτήνος τετράποδον, ούτε πουλίον, ούτε άλλο κανένα ζώον, ή πράγμα, όσα κινούνται εδώ κάτω εις την γην και εις τον αέρα. Εις δε την άκραν της πόλεως, ήτον κτισμένα θαυμαστά βασίλεια. Των οποίων εις την πόρταν και είσοδον, ήτον ένας θάλαμος. Ήγουν μία θαυμαστή νυμφική κάμερα, της οποίας ο γύρος ήτον τόσον μεγάλος, όση είναι και μία λίθου βολή. Εις τα άκρα δε του θαλάμου εκείνου έως εις τα άλλα άκρα του, ήτον εξαπλωμένη μία τράπεζα, κατεσκευασμένη όλη από μάρμαρον το καλούμενον ρωμαϊκόν. Η οποία ήτον υψηλή από την γην τόσον, όσον να κάθεται και να ακουμβίζει άνθρωπος. Όλη δε η τράπεζα εκείνη ήτον γεμάτη από φιλευομένους ...

Και ο οίκος δε όλος εκείνος, ήτον γεμάτος από ένα καθαρώτατον φως, και από ευωδίαν και κάθε χάριν. Κοντά δε εις το τέλος του θαλάμου εκείνου, ήτον μία οικοδομή μικρά, εις είδος κοχλίου κατεσκευασμένη. Κοντά εις την οποίαν, ήτον ένα ηλιακόν ωραίον και πανευφρόσυνον, το οποίον έβλεπε προς την τράπεζαν. Από τούτο το ηλιακόν, έσκυψαν δύο φωτόμορφοι νέοι ευνούχοι, όμοιοι εις το πρόσωπον με την αστραπήν, και γεμάτοι από κάθε λαμπρότητα (Ούτοι φαίνεται να ήτον Άγγελοι. Ίσως δε να ήτον και οι δύο Αρχάγγελοι: ο Μιχαήλ δηλαδή και ο Γαβριήλ). Οίτινες είπον εις τους δύο γέροντας εκείνους περί εμού. Ας καθίση και ούτος εις την τράπεζαν. Και μαζί με τον λόγον, έδειξαν και με το δάκτυλον τον τόπον της καθέδρας, εις τον οποίον οι δύο γέροντες φέροντες με εκάθισαν. Αυτοί δε επήγαν εις το άλλο μέρος, και εκάθισαν και αυτοί. Οι δε νέοι ευνούχοι εκείνοι, εμβήκαν τάχα εις το ενδότερον μέρος της λαμπράς εκείνης οικίας, το οποίον ήτον κοντά εις το ηλιακόν, και έμενον εκεί πολλάς ώρας ...

Τότε λοιπόν εγώ θεωρών με περιέργειαν τα της τραπέζης εκείνης, εγνώριζον πολλούς, τους οποίους είχαν φίλους εν τη παρούση ζωή. Τόσον από λαϊκούς κοσμικούς, οίτινες ανεστρέφοντο εις τα βασίλεια, όσον και από τους Μοναχούς του ειδικού μας Μοναστηρίου. Αφ' ου δε επέρασαν ώραι πολλάί, πάλιν έσκυψαν από το ηλιακόν οι νέοι εκείνοι ευνούχοι, και είπον προς τους μετ' εμού δύο γέροντας. Επιστρέψατε τούτον οπίσω. Ότι πολλά λυπούνται και πενθούνσι δι' αυτόν τα πνευματικά αυτού τέκνα. Όθεν ο Βασιλεύς παρακινηθείς από τους στεναγμούς των, θέλει να μένη ούτος ακόμη εις την μοναδικήν ζωήν. Όθεν πηγαίνοντες τούτον δι' άλλης στράτας, λάβετε αντί τούτου τον Μοναχόν Αθανάσιον, τον όντα από το Μοναστήριον του Τραϊανού. Και παρευθύς οι δύο γέροντες παραλαβόντες εμένα, ευγήκαν από τον θάλαμον και από την πόλιν εκείνην, δι' άλλης στράτας συντομωτέρας. Κατά την στράταν δε απαντήσαμεν επτά λίμνας γεμάτας από διαφόρους κολάσεις και τιμωρίας. Διότι άλλη μεν λίμνη ήτον γεμάτη από σκότος, άλλη δε από φωτίαν. Και η μία μεν, ήτον γεμάτη από βρωμεράν ομίχλην και αντάραν. Η δε άλλη, από σκώληκας. Και άλλη, από άλλας βασάνους και τιμωρίας. Όλαι δε αι λίμναι εκείναι ήτον γεμάται από πλήθος ανθρώπων αναριθμήτων. Οίτινες όλοι ελεεινώς και γοερώς έκλαιον και ωδύροντο ...

Αφ' ου δε τας λίμνας εκείνας επεράσαμεν, και επήγαμεν ολίγον εμπρός, πάλιν εύρομεν τον γέροντα εκείνον, όστις ήτον ο Αβραάμ, τον οποίον εγώ ευθύς προσκυνήσας, ησπασάμην. Εκείνος δε έδωκεν εις εμένα ένα ποτήριον χρυσούν, γεμάτον από κρασί γλυκύτερον και αυτού του μέλιτος. Έδωκέ μοι δε και τρία κομμάτια ξηρού άρτου. Από τα οποία, το μεν ένα, εβούτηξα μέσα εις το κρασί, και μοι εφάνη ότι το έφαγον, και έπιον και όλον το κρασί. Τα δε άλλα κομμάτια τα έβαλον τάχα μέσα εις τον κόλπον μου. Τα οποία και εξήτουν εχθές από λόγου σας. Είτα μετά ολίγον επήγαμεν πάλιν εις

τον τόπον εκείνον, όπου ο γιγαντιαίος εκείνος ευρίσκετο, ο ασχημότατος, και όμοιος ων με την σκοτεινήν νύκτα κατά το πρόσωπον. Όστις βλέπωντάς με, έβρυχε μεγάλως τους οδόντας του, και με θυμόν και πικρίαν, έλεγε προς εμένα, τώρα μεν, εγλύτωσης από λόγου μου. Εις το εξής όμως, δεν θέλω παύσω από το να κατασκευάζω σκάνδαλα και κακά, τόσον εναντίον σου, όσον και εναντίον του Μοναστηρίου σου ...

Ταύτα μεν όσα ηξεύρω και ενθυμούμαι, ιδού σας τα εφανέρωσα, πατέρες και αδελφοί. Πώς δε ήλθον πάλιν εις τον εαυτόν μου παντελώς δεν ηξεύρω ...

Αφ' ου δε ταύτα είπε και εδιηγήθη ο Όσιος Κοσμάς, εστάλθη ένας αδελφός εις το Μοναστήριον, το επονομαζόμενον του Τραϊανού, και ευρίσκει τον Μοναχόν Αθανάσιον αποθανόντα, και έξω του κελλίου του νεκρόν επί του κραββάτου φερόμενον (Ο Βίος και το Συναξάριον του Οσίου Αθανασίου τούτου, ευρίσκεται κατά την τρίτην του Ιουνίου και όρα εκεί). Ερωτήσας δε ο αποσταλείς αδελφός, πότε ο Αθανάσιος απέθανεν, έμαθεν, ότι εχθές κατά την ενάτην ώραν της ημέρας, κατά την οποίαν και ο Όσιος Κοσμάς είδε την ρηθείσαν οπτασίαν, και ήλθεν εις τον εαυτόν του ...

Και ταύτα μεν ούτως ηκολούθησαν. Μετά ολίγον δε καιρόν, έγινεν ένα Μοναστήριον τα δύο εκείνα Μοναστήρια, το του θείου Κοσμά και το του Τραϊανού. Διατί ήτον και τα δύο κοντά γειτονεύοντα. Και έως της σήμερα κυβερνώνται και τα δύο από ένα Ηγούμενον. Ζήσας δε ο Όσιος Κοσμάς τριάκοντα χρόνους μετά την ανωτέρω οπτασίαν, και ηγουμενεύων εις τα ειρημένα δύο Μοναστήρια, πολλήν προκοπήν και αύξησιν επροξένησεν εις αυτά, τόσον κατά την θεάρεστον και ενάρετον πολιτείαν των Μοναχών, όσον και κατά τα εισοδήματα τα προς διοίκησιν και τροφάς αναγκαίας των αδελφών, εις δόξαν του φιλόανθρωπου Θεού ημών. Αμήν